

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 14003
Tarih : 25.08.2021

- 49779

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra Güzel

Diyarbakır Milletvekili

İnsan Hakları Derneği (İHD) Diyarbakır Şubesi 23.09.2021 tarihinde "Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi 2021 Yılı İlk 6 Ay İnsan Hakları İhlalleri Raporu" açıkladı. Raporda 2021 yılının ilk 6 aylık döneminde insan hakları ihlallerinin sistematik bir biçimde arttığı ve Kürt sorununda güvenlikçi politikalar ile çözümsüzlükte ısrarın sonucu olarak bölgede vahim bir ihlal tablosuyla karşı karşıya kalındığı belirtilmiştir. Raporda yer alan kimi veriler şu şekildedir; Silahlı çatışma ortamında 29 kolluk görevlisi yaşamını yitirmiş ve 17 kolluk görevlisi de yaralanmıştır. 129 örgüt üyesi yaşamını yitirmiş, en az 2 örgüt üyesi yaralanmıştır.

Güvenlik güçleri tarafından, 'keyfi öldürme', 'silah kullanma yetkisinin ihlali' veya 'dur ihtarına uymadığı' gerekçesiyle 1 kişi yaşamını yitirmiş, 6 kişi yaralanmıştır. Cezaevlerinde intihar ettikleri iddia edilerek şüpheli bir şekilde 2 tutuklu yaşamını yitirmiş, 1 tutuklu yaralanmıştır. 8 asker ve polis, intihar ettikleri iddia edilerek şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiştir. 1 siyasi parti yöneticisi saldırı sonucu yaralanmıştır. 1 gazeteci ve 5 sağlık görevlisi gerçekleşen saldırılarda yaralanmıştır. Sınır hatlarında 1 kişi vurularak yaşamını yitirmiş, 1 kişi ise donarak ölü bulunmuştur. Mayın patlamalarında 2 çocuk yaşamını yitirmiştir, 1 çocuk yaralanmış, 1 yetişkin (erkek) yaşamını yitirmiştir. 5 çocuk, 28 kadın ve 3 erkek olmak üzere toplam 36 kişi kuşkulu bir biçimde ölü olarak bulunmuştur.

5 kent ve bu kentlere bağlı 19 ilçe sınırlarında 7 kez özel güvenlik bölgesi ilan edilmiştir. 2 kent merkezi ve bu kentlere bağlı 8 ilçede bulunan 130 köy/mahalle ve bağlı bulunan onlarca mezrayı kapsamına alacak şekilde toplamda, 8 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Bir aile, korucularının baskısıyla yaşadıkları köyden göç etmeye zorlanmıştır.

En az 42 kişi gözültünde işkenceye ve kötü muameleye maruz kaldı. 54 kişi gözültü yerleri dışında (sokak-ev baskını) işkence ve kötü muameleye maruz kaldı. 1 kişi korucular tarafından kötü muameleye maruz kaldı. 50 mahpus, cezaevinde işkence ve kötü muameleye maruz kaldı. 7 kişi kolluk güçlerinin ajanlık dayatmalarına maruz kalırken, 5 kişi de tehdit edildi.

21'i çocuk 992 kişi gözültüne alındı. 161 kişi tutuklandı. 1 kişi hakkında ev hapsi verildi. 739 ev/işyeri baskını yapıldı. 14 soruşturma dosyasında 77 kişi hakkında soruşturma başlatıldı. 8 dava dosyasında 39 kişi hakkında dava açıldı. Aralarında siyasetçi, gazeteciler ve kamu emekçilerinin de bulunduğu 28 dosyada 80 kişi hakkında değişik hapis ve para cezaları verildi. Toplumsal gösteri ve açık hava toplantılarına katılan 81 kişi hakkında ise çeşitli gerekçelerle para cezaları verildi.

67 mahpus, gerekçe gösterilmeden sürgün/sevk edildi. 13 mahpus sağlık hakkı ihlaline maruz kaldı. 1 aile görüşü hakkı engellendi. En az 9 mahpus hakkında soruşturma başlatıldı. 105 mahpusa disiplin cezası verildi. 1 mahpus tecrit edildi.

13 kadın intihar etti, 2 kadın da intihar teşebbüsünde bulundu. 18 kadın aile içi şiddet sonucu yaşamını yitirdi, 10 kadın ise maruz kaldığı şiddet sonucu yaralandı. 3 kadın cinsel saldırıya maruz kaldı. 5 kadın toplumsal yaşamda saldırı sonucu yaşamını yitirdi, 12 kadın ise maruz kaldığı şiddet sonucu yaralandı. 17 kadın cinsel saldırıya maruz kalırken, 9 kadın ise fuhuş yapmaya zorlandı. 1 kadın ise kaçırılma girişimine maruz kaldı.

Bu bağlamda;

- 1- İnsan Hakları Derneğinin açıkladığı rapor bilginiz dahilinde midir?
- 2- Güvenlik politikaları sonucu son 6 ayda giderek artan insan hakkı ihlallerinin önlenmesine dair ne gibi önlemler alınacaktır?
- 3- Kürt sorununa bir yaklaşım olarak uygulanan güvenlik politikalarından vazgeçilecek midir?
- 4- Yukarıda bahsedilen insan hakkı ihlallerine dair şu ana kadar bölgede kaç olaya dair soruşturma başlatılmış, kaç güvenlik görevlisi hakkında soruşturma açılmış, bu soruşturmanın sonuçları neler olmuştur?